

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

REJSKI PROGRAM ZA KONJE PASME

HAFLINGER

Rejski program je z dovoljenjem povzet po rejskem programu združenja »Haflinger Pferdezeitungsverband Tirol«, ki je priznana rejska organizacija za vodenje izvirne rodovniške knjige. Prilagoditev na slovensko rejsko okolje sta izvedla mag. Stanislav Bergant in Karolina Jamnik Cerk, dr. vet. med.

Določeni deli so povzeti po predhodnih rejskih programih (2017 - avtor Nataša Gorišek, univ.dipl.ing.zoot. ter 2005 - avtorja mag.Janez Rus in mag.Stanislav Bergant).

Marec 2023

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

KAZALO:

1 Uvod.....	3
2 Ime pasme.....	6
3 Značilnosti in glavne lastnosti.....	6
4 Geografsko področje izvajanja RP.....	8
5 Sistem identifikacije.....	8
6 Umestitev RK v centralni register kopitarjev.....	9
7 Seleksijski in vzrejni cilji.....	10
8 Ocenjevanje	11
9 Ocena plemenske vrednosti.....	14
10 Pravila in razredi rodovniške knjige.....	14
11 Velikost populacije.....	17
12 Ocenjevanje rejskega napredka.....	18
13 Naloge RP prenesene na podizvajalce.....	18
14 Dodatek A: Smernice za izvajanje preizkusa delovne sposobnosti (PDS)....	19

1. UVOD

1.1 IZVOR PASME

HAFLINGER je pasma konj, ki je nastala v času Avstro-ogrske monarhije, na območju tedanje Tirolske. To izvorno področje je danes del Južne Tirolske v Italiji. Pasma je nastala na osnovi avtohtone populacije konj v tipu manjšega tovornega konja. **Arabski žrebec 249 Folie (1874) je začetnik pasme.** Ustanovitelji žrebčevskih linij so žrebci: linija A – Anselmo (1926), B – Bolzano (1915), M – Massimo (1927), N – Nibbio (1920), S – Stelvio (1923), St – Student (1927) in W – Willi (1921). V reji haflingerja so se izoblikovali tudi rodovi kobil, ki se označujejo s črkami abecede.

1.2 HAFLINGER V SLOVENIJI

Haflinger je pasma konj, ki so ji vse politične predhodnice današnje države **namenjale posebno skrb**. V Sloveniji segajo začetki organizirane reje konj te pasme v petdeseta leta dvajsetega stoletja, že pred tem, od leta 1930, pa je banovinska žrebčarna v Ponovičah uvozila posamezne haflinške žrebce za potrebe izboljševanja reje konj v hribovitih območjih (vir: dr. Veble, Konjereja v Dravski Banovini, 1934). V obdobju 1955 do 1958 je bilo iz Avstrije, predvsem iz Tirolske, uvoženih približno sto kobil in nekaj žrebcev, z namenom, da bi našim rejcem omogočili vzrejo pasme, ki je bila za potrebe rejcev in rejske razmere **v hribovitih območjih Slovenije izjemno primerna, saj se je izoblikovala v skorajda identičnih klimatskih in reliefnih pogojih**. V letu 1979 se je na pobudo jugoslovanske armade ob podpori TO (teritorialne obrambe) ponovno pričelo z uvozom in organizirano rejo haflingerja v Sloveniji.

Takratni namen zvezne jugoslovanske armade je bila zamenjava bosanskega planinskega konja s haflingerjem, saj je bil haflinger zaradi svojega mirnega karakterja in zanesljivega koraka v gorskem svetu prepoznan kot bolj primeren tovorni, jezdni in vprežni konj v gorskih vojaških enotah. Uvoženih je bilo skupno 215 kobil in 29 žrebcev (vir: prof. dr. Jože Jurkovič, Konjereja 1984). Žrebci so bili v državni lasti, kmetje - rejci, ki so po subvencioniranem programu na predlog Kmetijsko svetovalne službe prejeli plemenske kobile, pa so se s pogodbo obvezali vojski ponuditi v odkup najmanj 5 moških žrebet. Po izpolnitvi te obveznosti so kobile prešle v last rejca. Začel se je tudi program odkupa žrebec z namenom snovanja vzrejnih centrov haflingerja drugod po Jugoslaviji. Program je močno pospešil zanimanje rejcev in populacija je hitro rastla, z razpadom Jugoslavije pa je program širjenja haflingerja po Jugoslaviji zamrl. Reja haflingerja v Sloveniji pa se je uspešno razvijala naprej, saj je bila ta pasma pri rejcih zelo priljubljena.

V obdobju uvajanja haflinške pasme v Sloveniji je imel pomembno vlogo Konjerejski center Krumperk, ki je bil kot enota Oddelka za živinorejo Biotehniške fakultete ustanovljen leta 1978. V letu 1979 je s čredo osmih kobil in plemenskim žrebcom pridobil status zvezne jugoslovanske kobilarne za rejo konj haflinške pasme ter status postaje za preizkušanje delovne sposobnosti haflinške žrebcev. Kot rejski center za haflingerja je deloval do konca osemdesetih let, kot postaja za preizkušanje delovne sposobnosti haflinške žrebcev pa vse do leta 2003. Haflinger je torej na teritoriju Slovenije prisoten že več kot 100 let.

Iz prvotnih rejskih okolišev v hribovitih predelih Posočja, Gorenjske in Koroške, se je haflinger razširil po celotni Sloveniji in se, kot drugod po svetu, uveljavil kot vsestransko

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

uporaben mali konj, za potrebe jahalnih šol, turističnih kmetij in rekreativnega jahanja in vožnje. V slovenski populaciji konj te pasme so zastopane vse linije žrebcev in 22 rodov kobil.

1.3 STATUS HAFLINGERJA V SLOVENIJI

Pristojno ministrstvo je v letu 2006 z odločbo št. 33205-42/2006/9, priznalo haflingerja kot slovensko lokalno pasmo s **statusom slovenske tradicionalne pasme**. Odločba sloni na bogatem arhivskem gradivu, enotni podpori stroke in zaključnemu mnenju Sveta za živinorejo, ki v povzetku poročila ugotavlja da:

- se haflinger na teritoriju Slovenije redi že več kot 50 let
- da ima ta pasma konj zaradi zgodovinskih in siceršnjih razlogov posebno pomembno vlogo v splošnem razvoju slovenske konjereje
- da je primerno in potrebno, da se pasmo podpira z ukrepi kmetijske politike

1.4 IZVORNA RODOVNIŠKA KNJIGA

Pri pasmah konj je v EU pomemben pojem **Izvirna rodovniška knjiga (IRK)**. V okviru EU zakonodaje države članice (DČ) v postopku priznavanja Rejskih društev (RD), ob izpolnjevanju predpisanih pogojev, podelijo RD pravico in dolžnost vodenja IRK.

Prva rejska združenja haflingerja so se na izvornem rejskem področju takratne skupne Tirolske, še v okviru Avstro-ogrske monarhije, ustanovila že pred prvo svetovno vojno. Po njej je bilo nekoč skupno rejsko območje razdeljeno, Avstrija in Italija pa sta vodili različni politiki do reje haflingerja. Pomemben organizacijski preskok se je v Avstriji zgodil z združitvijo rejskih združenj v zvezo »Haflinger Predezuchtverband Tirol« (HPT) in ustanovitvijo zvezne žrebčarne v Ebbsu, blizu mesta Kufstein na Tirolskem. Drug pomemben mejnik je bila, na pobudo Avstrije, ustanovitev svetovne haflinške federacije (»World Haflinger Federation« – WHF) in načrten izvoz konj po drugi svetovni vojni v evropske države in na druge kontinente. Mednarodno povezovanje je omogočilo hitro rast populacije, ki je danes ena najštevilčnejših svetovnih pasem konj, ocenjena na več kot 250.000 živali. WHF je s svojim modelom organiziranosti sooblikoval tudi evropsko zakonodajo v reji konj.

Pristojni Avstrijski organ je z odločbo z dne 17. marca 2014 HPT priznal kot rejsko organizacijo za rejo konj pasme Haflinger v avstrijskih zveznih deželah Tirolska, Vorarlberg in Salzburg. Področje delovanja je bilo z odločbo z dne 8. januarja 2015 razširjeno na vse avstrijske dežele in vse države članice EU z izjemo Madžarske in Italije. V skladu s temi dokumenti in EU Uredbo 92/353/EEC je tirolsko združenje pooblaščen za vodenje IRK za konje pasme haflinger. (<https://www.haflinger-tirol.com/de/fohlenhof/tiroler-haflinger-pferde-fohlenhof-ebbs.html>)

HPT je 13. oktobra 2020 pridobil še odločbo, da je revidirani rejski program skladen tudi z EU Uredbo o reji živali 2016/2012.

Pomembno je navesti, da je tudi Italija priznala Italijanskemu združenju rejcev haflingerja status RD za vodenje IRK. V skladu z usmeritvami EU Uredbe 2016/1012 pa sta Avstrija in Italija 2.12.2019 podpisali zavezujoči dokument o harmonizaciji obeh IRK (https://www.haflinger-world.com/fileadmin/user_upload/2021_Grundsatzte_unterzeichnet.pdf).

Obe združenji sta članici svetovne federacije, ki je 1.2.2013 sprejela prenovljen statut in poleg poudarka v reji, vključila v svojo misijo in vizijo tudi športni vidik uporabe haflingerja. Federacija je tudi s spremembo imena v »Svetovna haflinške rejska in športna federacija«

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

(»World Haflinger Breed and Sport Federation« – WHBSF- <https://www.haflinger-world.com/EN>) športni vidik haflingerja posebej poudarila. Slovensko Združenje je pri oblikovanju novih pravil federacije aktivno sodelovalo, trenutno je v federacijo včlanjenih 21 združenj iz 19 držav.

1.5 SLOVENSKI REJSKI PROGRAM

Slovensko Združenje je kmalu po ustanovitvi v letu 2006 postalo polnopravni član WHF in z odločbo ministrstva št.: 33205-168/2010 z dne 13.12.2010 pridobilo status »Priznane rejske organizacije za pasmo haflinger«. Kot člani WHF smo v preteklih letih v kar največji meri poskušali slediti rejskim ciljem izvirnega območja.

Nova evropska Uredba o reji živali 2016/2012 (v nadaljevanju URŽ) je postavila bolj jasne relacije med rejci in rejskimi društvi, pa tudi med združenji, ki vodijo izvirno rodovniško knjigo in hčerinskimi rejskimi društvi.

Slovensko rejsko društvo je »hčerinsko rejsko združenje« oz. »Filiala«, zato je rejski program v nadaljevanju »povzetek« **programa tirolskega združenja**. Rejske metode, spremljajoči dokumenti in relacije med sodelujočimi pravnimi in fizičnimi osebami pa so rezultat revidiranega evolucijskega razvoja konjerejskih programov v Sloveniji.

1.6 CILJI REJSKEGA PROGRAMA

Rejski program za pasmo Haflinger zasleduje naslednje cilje:

- **Ohranitev pasme na teritoriju države Slovenije, – zdrava rast populacije ter izboljševanje lastnosti na osnovi pozitivne diskriminacije željenih naravnih lastnosti pasme.**
- **Vzpodbuja se ohranjanje temeljnih notranjih in zunanjih indikatorjev zdravja in plodnosti ter ohranjanje genetske raznolikosti (krvne linije).**

1.7 VZREJNE METODE

1.7.1 Vzreja v čisti krvi

Vzreja poteka izključno s čisto vzrejo in selekcijo.

1.7.2 Poreklo

Čistopasemske plemenske živali pasme Haflinger, morajo imeti znane prednike **v vsaj šestih generacijah po očetovi in materini strani**. Parjenje v sorodstvu ni zaželeno.

1.7.3 Druge pasme

Druge pasme v liniji prednikov **niso dovoljene**.

1.7.4 Tuji geni

Največji, še dovoljen delež tuje krvi čistokrvnega arabskega konja, je 1,56%, izračunano na šest generacij prednikov. Ta podatek, zaokrožen na dve decimali, mora biti naveden v **rodovniški knjigi** (RK) in dokumentih takoj za imenom konja v obliki »ime % ox«. Če je ta delež manjši od 0,09%, se podatek ne navaja več.

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

2. IME PASME

Na mednarodnem nivoju se izvorno ime pasme ne prevaja. Tudi v slovenskem jeziku nazivamo pasmo z imenom »**HAFLINGER**«, v nekaterih tekstih zasledimo še pojem »haflinški konj«, ki pa se opušča.

3. ZNAČILNOSTI IN GLAVNE LASTNOSTI

3.1 Karakteristične lastnosti pasme

Zaželen je plemenit, skladen konj z dobro izraženim spolnim dimorfizmom, dobrodušen, skromen, delavoljen, z dobrim karakterjem. **Je vsestransko uporaben jahalni in vprežni konj, s poudarkom na jahalnih lastnostih, primeren tako za otroke kot odrasle.** Prav tako ga je mogoče uporabljati kot delovnega vlečnega ali tovornega konja.

3.2 Barva

Haflinger je vedno v osnovni barvi lisjaka, mogoči so vsi odtenki, od svetle do temne lisičje barve. Osnovna barva mora biti čista, sive dlake ali jeguljast trak niso zaželeni, prav tako kot drugi svetli ali temni barvni znaki v osnovni barvi. Bela znamenja na glavi so dopustna, bela znamenja na nogah so nezaželena. Zaželeno je, da sta griva in rep svetla ali bela, rahlo rdečkasta barva se tolerira, rdeča, osiva ali siva barva pa so nezaželene.

3.3 Višina

Zaželena višina vihra merjena s palico je **pri kobilah od 145 do 150 cm, zaželen obseg piščali pa od 18 do 19 cm. Pri žrebcih je idealna višina od 146 do 152 cm, zaželen obseg piščali pa je od 18,5 do 20,5 cm.**

3.4 Fotografiji tipičnih predstavnikov

3.5

Žrebec

Kobila

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

3.6 Eksterier

Glava

Zaželena je suha, plemenita glava z velikimi očmi, ravnega ali rahlo konkavnega profila z dovolj razmaknjenimi spodnjimi čeljustnicami, ki omogočajo izdatno gibanje glave.

Vrat

Zaželen je dobro formiran, dovolj dolg vrat z lažjim zatiljem, ki omogoča dobro gibljivost.

Prednji del

Zaželeno je dobro omišičeno, dolgo in položno pleče, markanten, v predel hrbta segajoč dobro izražen viher, ter globoka in široka prsa.

Srednji del

Zaželen je dovolj dolg in globok srednji del z elastičnim hrbtom, ki je dobro povezan s prednjim in zadnjim delom, rebra naj bodo dobro obokana.

Zadnji del

Zaželen je dobro formiran, dobro omišičen, dovolj dolg, toda ne preširok in ne preveč razcepljen križ.

Fundament

Zaželen je korekten, čvrst vendar suh fundament z dobro izraženimi sklepi in kratkimi piščalnicami. Kopita naj bodo čvrsta in pravilno oblikovana, spodaj rahlo razširjena.

Izdatnost in prožnost gibanja

Zaželen je enakomeren hod, energičen in prožen kas z dobrim zamahom, ter galop z izraženo tendenco po gibanju navzgor. Vsa gibanja morajo biti dovolj izdatna, korektna in v pravilnem taktu.

3.6 Karakter

Konj dobrodušnega karakterja, uravnoveženega temperamenta, delavoljen, vsestransko uporaben z dobro jahalno in vprežno zmogljivostjo, uporaben tudi kot vlečni ali tovorni delovni konj.

3.7 Druge značilnosti

Zdrav, dobro ploden konj čvrste konstitucije, primeren za različne vrste uporabe.

3.8 Nezaželene lastnosti so:

V primeru, da se pri živalih ugotovi morfološke napake kot na primer: izrazito nežna konstitucija, neizraženi spolni znaki, nepravilne oblike prsi – zelo ozke plitke prsi, razplečenost, močno uleknjen hrbet, slaboten, deformiran skelet, zelo mehki biclji, zelo slabotni sklepi, hujše napake v stojah, slaba, spačena kopita ali fiziološke napake - motnje v funkciji različnih organskih sistemov, ki se odražajo na zdravju, kondiciji, temperamentu,

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

spolni aktivnosti – sposobnosti, **se te presojuje pri ocenjevanju lastnosti zunanosti in vplivajo na oceno ter posledično na razvrstitev v razrede RK.**

Živali pri katerih so ugotovljene naslednje **nezaželene lastnosti, ki se dedno prenašajo**: Kile, napake na zobovju, dedna dislokacija kolenskega sklepa, kriptorhizem, prirojene anomalije kopit, poletni ekcem, depigmentacija šarenice, kronični obstruktivni bronhitis, sarkoidi, ataksija, hlapanje **se te presojuje pri ocenjevanju lastnosti zunanosti**. Te živali se razvrstijo v **evidenčni razred glavnega dela RK in se ne priporočajo za razplod.**

4 GEOGRAFSKO PODROČJE IZVAJANJA RP

Geografsko območje izvajanja rejskega programa je **območje Republike Slovenije.**

5 SISTEM IDENTIFIKACIJE

Čistopasemske plemenske živali **morajo biti pred vpisom v rodovniško knjigo identificirane v skladu s pravom Unije oz. po veterinarskih predpisih.** Dodatno označevanje, na primer žigosanje, ni predvideno.

5.1 Registracija

Za registracijo in vpis žrebeta v RK mora rejec predložiti Poročilo o žrebitvi, ki je sestavni del obrazca »Potrdilo o pripustu/osemenitvi«. (glej <https://www.vf.uni-lj.si/podrocje/selekcija-konj>).

Poleg podatkov iz obrazca se določi še univerzalna življenjska številka – UELN in ime. Podatke se vnese v Centralni register kopitarjev (CRK), ki se istočasno uporablja tudi kot baza za vodenje RK.

5.2 Univerzalna življenjska številka (UELN »Universal Equine Life Number«)

Številka - UELN je identifikacijska petnajstmestna neponovljiva številka živali, ki ostane trajno nespremenjena. Prva tri mesta so numerična koda Slovenije »705«, druga tri mesta numerična koda rejskega društva (005), sedmo mesto določa pasmo - haflinger (9), osmo in deveto mesto predstavljata zadnji dve številki letnice rojstva živali, preostalih 6 mest pa predstavlja zaporedno številko registracije živali. (Primer: 7 0 5 0 0 5 9 0 0 0 0 0 0 1).

Številka ostane nespremenjena tudi, če je čistopasemska plemenska žival vpisana v drugo RK, ali je bila že vpisana v neki drugi RK.

5.3 Ime konja

Ime konja se ne spreminja v celem življenjskem obdobju.

Imena ženskih živali se začenjajo s prvo črko imena matere. (Na primer mati z imenom EMA, hči z imenom ELICA). Imena moških živali se začenjajo s prvo črko imena očeta, to so linije A, B, M, N, S in W, (Na primer oče A linije z imenom ADLER, sin z imenom ARTIST), oz. s

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

prvima dvema črkama pri imenu »ST« moške linije žrebcev (Na primer oče STUBER, sin STIL). Imena naj se v izogib zamenjav ne ponovijo vsaj v obdobju 20 let. Enakih imen se ne more podeliti tudi v daljšem obdobju, če je žival s takim imenom še živa.

6 UMESTITEV RK V CENTRALNI REGISTER KOPITARJEV

6.1 Sistem evidenc v RK

RK se vodi in upravlja elektronsko v CRK.

6.2 Pripustni list (Obrazec »Potrdilo o pripustu ali osemenitvi kobile«

Potrdilo o pripustu – glej tč. 5.1. Podatke vnese imetnik plemenjaka.

Osemenitev ni predvidena, izjemoma se lahko izvede po odobritvi in navodilih RD.

6.3 Poročilo o žrebitvi (spodnji del obrazca Potrdilo o pripustu)

V 28. dneh po žrebitvi mora lastnik oz. imetnik kobile izpolniti spodnji del obrazca »Potrdilo o pripustu« ter ga posredovati na navedeni naslov iz obrazca. Poročilo je potrebno poslati tudi v primeru, da je kobilica ostala jalova, je zvrгла, povrgla mrtvorojenega žrebca ali je žrebe poginilo takoj po rojstvu.

6.4 Kontrola dokumentov in podatkov

Pred vpisom v RK se preverja popolnost in točnost podatkov. Nekateri podatki se preverjajo v CRK, kot v naprej vnesene logične kontrole (na primer podvajanje podatkov....).

6.5 Kontrola porekla

Kadar pri vnosu podatkov v RK vlagatelj predloži pomanjkljiv, nerazumljiv ali dokument z nelogičnimi podatki, se ga pozove k dopolnitvi. V primeru suma namerne kršitve pa se lahko odredi preverjanje porekla s pomočjo genotipizacije. Taki primeri so na primer:

- Informacije na Potrdilu o pripustu niso popolne ali verjetne... (potrebno je preverjanje starševstva po očetovi in materini strani).
- Kobilica je bila v enem ali več ciklih pripuščena pod več žrebcev (zahtevano je preverjanje očetovske linije).
- V primeru haremskega pripusta, kjer je verjetnost, da je bila kobilica zaskočena z več kot enim žrebcom (zahtevano je samo preverjanje očetovske linije).
- Dolžina brejosti odstopa od povprečne brejosti za več kot 30 dni (preverjanje starševstva po materini in očetovi strani)
- žrebe izvira iz umetne oploditve (vsaj preverjanje starševstva po očetu).

6.6 Sistem zajemanja in poročanja podatkov

Rejec je odgovoren za točnost podatkov pri poročanju o žrebitvi. **Poročilo o žrebitvi mora rejec posredovati v 28 dneh po žrebitvi.**

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

Podatke o pripustih morajo imetniki žrebcev javiti do konca leta tekoče pripustne sezone.

7 SELEKCIJSKI IN VZREJNI CILJI

Čistopasemske plemenske živali se ocenjuje skladno z zahtevami iz točke 8 in glede na rejske cilje iz točke 3. Ocenjevanje izvaja rejska komisija imenovana s strani RD.

7.1. Kobile

Kobile (razen kobil iz razreda Evidenčne knjige kobil), so potencialne matere naslednje generacije žrebcev.

Ustrezati morajo naslednjim zahtevam:

- so vpisane v enega od razredov kobil glavnega dela RK (izvzete so kobile iz razreda: **evidenčna knjiga kobil**)
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico najmanj 140 cm, katerih skupna ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 75% najvišje možne ocene (7,5) in ni nobena delnih ocen nižja od 6,
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico najmanj 138 cm, katerih skupna ocena lastnosti zunanosti ni nižja od 70% najvišje možne ocene (7,0) in ni nobena delnih ocen nižja od 6 in imajo opravljen preizkus delovne sposobnosti.

V izjemnem primeru, kjer se zaradi določenega razloga odbere žrebčka po materi, ki ne ustreza zgornjim kriterijem, je potrebna odobritev RD s tehtnim razlogom (na primer pomanjkanje linije...).

7.2. Žrebci

Zagotavljanje plemenskih žrebcev

RD vsako leto načrtno odbere in od rejcev, ki svoje živali želijo prodati, **odkupi 5-10 žrebčkov – potencialnih plemenjakov** – ki se vzrejajo v skupnem žrebetišču. Žrebčki, kandidati za plemenske žrebce, se odbirajo v letu rojstva. Kriterij odbire je zagotavljanje in ohranjanje vseh žrebčevskih linij v populaciji ter ocena zunanjih lastnosti – **vsaj 38 točk** po predpisanem ocenjevalnem modelu.

Potencialni kandidati se najprej ocenijo na vzrejnih pregledih. Končna odbira žrebčkov se praviloma opravi na skupnem odbirnem mestu v okviru razstave žrebet.

Komisijo za oceno in odbiro žrebčkov imenuje RD.

Odbrani žrebčki se odkupijo in vhljevijo v žrebetišče v letu rojstva do konca oktobra. Obvezno je preverjanje porekla z predpisanimi genetskimi preiskavami, določi se jim genotip.

Zrejšajo se prosto - v skupinskem hlevu. V pašni sezoni so preko celega dne na pašnikih, izven pašne sezone pa imajo na razpolago urejeno tekališče. Žrebčki se zrejšajo v žrebetišču 2 leti.

RD ima z upravljalcem žrebetišča sklenjeno pogodbo, ki podrobneje določa pristojnosti in odgovornosti obeh strank.

Ocena in pregled plodnosti vzrejenih žrebčkov se opravi v avgustu pri dopolnjeni starosti 2,5 let.

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

Opisan sistem omogoča obnovo plemenjakov in zagotavlja letno 2-5 mladih plemenskih žrebcev.

8. OCENJEVANJE

Kvaliteto populacije izboljšujemo s sistematično odbiro najboljših živali (selekcijo). Konje se v posamezne razrede glavne rodovniške knjige vpisuje na osnovi njihovih individualnih ocen naslednjih lastnosti:

- 8.1. Zunanji izgled
- 8.2. Ocenjevanje žrebcev
- 8.3. Ocenjevanje kobil in kastratov
- 8.4. Mere
- 8.5. Zdravje in primernost za vzrejo

8.1 Zunanji izgled (Eksterier)

8.1.1. Lastnosti

Za oceno zunanjega izgleda se ocenjuje pri odraslih kobilah 11, oz. žrebcih 12 lastnosti, pri žrebetih pa 5 lastnosti.

Lastnosti so :

Kobile	Žrebci
Tip	Tip
Glava	Glava
Vrat	Vrat
Prednji del	Prednji del
Srednji del	Srednji del
Zadnji del	Zadnji del
Prednje noge	Prednje noge
Zadnje noge	Zadnje noge
Pravilnost hodov	Pravilnost hodov
Korak	Korak
Mehanika gibanja v kasu	Mehanika gibanja v kasu
	Galop
Žrebeta	
pasemski tip	
glava in vrat	
trup	
noge	
pravilnost in izdatnost hodov	

Ocenjevanje posameznih lastnosti poteka po opisnem sistemu vrednosti, ki ustreza naslednji shemi. Za boljše razlikovanje se lahko uporabijo tudi polovične ocene:

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

Shema vrednotenja za ocene:

10,0 = odlično	4,0 = pomanjkljivo
9,0 = zelo dobro	3,0 = razmeroma slabo
8,0 = dobro	2,0 = slabo
7,0 = dokaj dobro	1,0 = zelo slabo
6,0 = zadovoljivo	0 = neocenjeno
5,0 = zadostno	

Ocene je potrebno utemeljiti z opisom in komentarjem na ocenjevalnem zapisniku. Rezultat ocenjevanja kobil in žrebcev se izrazi s skupno oceno. Skupna ocena je povprečje posameznih ocen, zaokrožena na dve decimalki natančno. Rezultat ocenjevanja žrebet se izrazi s skupno oceno, ki je vsota posameznih ocen.

8.1.2. Načini pridobivanja ocen

Ocene se prednostno pridobivajo na vzrejnih pregledih, lahko tudi individualno. Zaželeno je, da je na pregledih več živali naenkrat, kar omogoča primerjavo. Ocenjevanje izvaja s strani RD pooblaščen komisija. Ocene se vpišejo v RK, s tem posledično tudi v ID.

8.1.3. Kategorije živali

Živali, morajo za vpis v RK izpolnjevati naslednje pogoje:

Kobile: Minimalna starost 3 leta

Žrebci: Minimalna starost 2 leti in pol

Žrebeta: Žrebeta v letu rojstva ob nogi matere

8.1.4. Časovni vidik

Konj je lahko v koledarskem letu ocenjen samo enkrat. Ocena zunanjega videza se lahko pri kobilah enkrat popravi, na primer po žrebitvi ali do starosti 6 let. Ocena na drugem ocenjevanju je končna.

8.1.5. Dodatne smernice pri ocenjevanju

Če višina v vihru preseže 153 cm, se pri ocenjevanju tipa odšteje ena točka.

8.1.6. Kontrole zdravil

Konjem, ki so izpostavljeni doping ali prepovedani substanci, se lahko, ob pozitivnem rezultatu na doping, ocena razveljavi. Prepovedana zdravila so navedena v seznamu prepovedanih substanc za konje – EPSL (Equine prohibited substances List) v skladu z veljavno FEI (Fédération Equestre Internationale). Ocenjevalna komisija ima pravico, da kadarkoli odredi naključne kontrole.

8.2. Ocenjevanje žrebcev

Preskus delovne sposobnosti (PDS) se izvede v skladu z določbami v Dodatku A.

8.2.1. Kategorije živali

Žrebci, ki so prejeli pozitivno oceno pri ocenjevanju zunanjega videza in plodnosti.

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

8.2.2. Časovni vidik

Ocenjevanje se izvaja enkrat letno. Ocenjevanje PDS žrebcev se lahko enkrat ponovi, če ocena ni pozitivna.

8.2.3. Kontrole zdravil

Kot v točki 8.1.6

8.3. Ocenjevanje kobil in kastratov

Preizkus se izvaja v skladu z določbami v Dodatku A.

8.3.1. Kategorije živali

Kobile in kastrati morajo biti stari najmanj 3 leta. TDS se pri rejcih vzpodbuja, vendar ni obvezen.

8.3.2. Časovni vidik

Izvedba se lahko enkrat ponovi pri čemer je odločilen zadnji rezultat. Preizkus se lahko opravlja v dveh delih, vendar mora biti 2. del izveden v naslednjem koledarskem letu.

8.3.3. Kontrole zdravil

Kot v točki 8.1.6

8.4 Mere

8.4.1 Način meritve

- Višina v vihru v polnih centimetrih (merilna palica)
- Višina v vihru v polnih centimetrih (merilni trak)
- Obseg prsnega koša v polnih centimetrih (merilni trak)
- Obseg piščali na zgornji tretjini na pol centimetra (merilni trak)

8.4.2 Časovni vidik

Po enem letu se lahko merjenje višine vihra ponovi. Najvišja starost je 6 let.

8.5 Pregled zdravstvenega stanja in primernosti za vzrejo

8.5.1 Lastnosti

Preverja se nezaželeni lastnosti opisane pod točko 3.8.

8.5.2 Način zbiranja podatkov

Podatki se zbirajo pri ocenjevanju posamezne živali na vzrejnih pregledih ali na skupnih organiziranih pregledih/razstavah, po potrebi s specialističnim veterinarskim pregledom. Podatki se vpisujejo v RK in posledično v ID.

8.5.3 Kategorije živali

Vse živali za vpis v razrede glavnega dela rodovniške knjige.

8.5.4 Časovni vidik

Pregled nezaželenih lastnosti poteka v kombinaciji z zbiranjem podatkov o oceni zunanosti.

9. Ocena plemenske vrednosti

Ocena plemenske vrednosti se v tej fazi izvajanja RP ne izvaja.

10. PRAVILA IN RAZREDI RODOVNIŠKE KNJIGE

V ustrezen razred glavnega dela RK so lahko vpisane le živali

- katerih izvor ni sporen,
- katerih identiteta ni sporna,
- katerih predniki po očetovi in materini strani so vpisani v isto rodovniško knjigo ali
- katerih predniki po očetovi in materini strani so vpisani v RK drugega (tujega) rejskega društva za haflinško pasmo
- ki izpolnjujejo vse ostale pogoje predpisane s tem RP

V RK se lahko vpišejo tudi čistopasemske plemenske živali iz tujih populacij, ki jih priznava Svetovna haflinška federacija. Za vpis v RK veljajo enaki pogoji. Praviloma teh živali ni potrebno ponovno ocenjevati.

Ne glede na zgornjo navedbo je pred vpisom v RK vse tuje živali potrebno v izogib morfoloških in fizioloških napak ponovno pregledati in po potrebi tudi izmeriti. V primeru ugotovljenih napak ali odstopanja od željene višine se le te uvrstijo v ustrezen razred glavnega dela rodovniške knjige. Ocena živali se ponovno opravi le v izjemnih primerih.

Živali, vpisane v posamezni razred glavnega dela rodovniške knjige, se lahko prevede v drug razred, če naknadno izpolnijo pogoje predpisane z rejskim programom.

10.1. Glavni del RODOVNIŠKE KNJIGE

RAZDELITEV RK	razredi žrebci:	razredi kobile:	razredi kastrati:
GLAVNI DEL	Elitna knjiga žrebcev	Elitna knjiga kobil	
	Knjiga žrebcev I	Knjiga Kobil I	
	Knjiga žrebcev II	Knjiga kobil II	Knjiga kastratov I
	Evidenčna knjiga	Evidenčna knjiga	Evidenčna knjiga
	Bazna knjiga		

Bazna knjiga:

Vanjo so primarno vpisana vsa čistopasemska registrirana žrebeta, katerih starši so vpisani v glavni del katerekoli RK in izpolnjujejo ostale pogoje predpisane z tem RP.

Zaželeno je, da žrebeta pridobijo oceno lastnosti zunanosti.

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

Razredi žrebci:

Žrebci so lahko vpisani v razrede glavnega dela rodovniške knjige, glede na pogoje predpisane z rejskim programom. Žrebci morajo imeti preverjeno poreklo s predpisanimi genetskimi preiskavami in določenim genotipom. Ob vpisu dobijo rodovniško številko, ki je tekoča številka vpisa čistopasemskega plemenskega žrebca v RK. Pri vpisu v Elitno knjigo žrebcev se pred že dodeljeno rodovniško številko piše črko E.

Evidenčna knjiga žrebcev

so lahko vpisani žrebci:

- katerih starši so vpisani v katerikoli razred glavnega dela rodovniške knjige
- ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ostalih pogojev predpisanih z rejskim programom za vpis v elitno knjigo žrebcev, knjigo žrebcev I ali knjigo žrebcev II pa ne izpolnjujejo v celoti.
- imajo ugotovljene dedne ali druge prenosljive napake opisane v poglavju 3.8.

Knjiga žrebcev II

So lahko vpisani žrebci:

- ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ostalih pogojev predpisanih z rejskim programom za vpis v knjigo žrebcev I pa ne izpolnjujejo v celoti.
- ki imajo polno poreklo,
- ki imajo delež arabske krvi - OX 0,0 %,
- najprej v starosti treh let ali starejši,
- katerih starši so vpisani Elitno knjigo, Knjigo I ali Knjigo II,
- ki so brez dednih in drugih prenosljivih napak,
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico od 142 do 155 cm,
- katerih skupna ocena zunanosti pridobljena v starosti najmanj 2,5 let ni nižja od 75% najvišje možne ocene (7,50),
- nobena delna ocena ni nižja od 6,0,
- ki imajo opravljen pregled oploditvene sposobnosti v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za razmnoževanje domačih živali.

Žrebci imajo po vpisu v knjigo žrebcev II, dve leti časa, da opravijo PDS (s končno oceno ne manj kot 6,5 (70 indeksnih točk), nobene delna ocena pa ne sme biti nižja od 5,0). V primeru, da tega ne opravijo so vpisani v evidenčno knjigo žrebcev.

Knjiga žrebcev I

So lahko vpisani žrebci:

- ki izpolnjujejo genealoške in vse ostale pogoje predpisane z rejskim programom.
- ki imajo polno poreklo,
- ki imajo delež arabske krvi - OX 0,0 %,
- najprej v starosti treh let ali starejši,
- katerih starši so vpisani v Elitno knjigo, Knjigo I ali Knjigo II,
- ki so brez dednih in drugih prenosljivih napak,
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico od 142 do 155 cm,
- katerih skupna ocena zunanosti pridobljena v starosti najmanj 2,5 let ni nižja od 75% najvišje možne ocene (7,50),

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

- nobena delna ocena ni nižja od 6,0,
- ki imajo opravljen preizkus delovne sposobnosti v starosti najmanj 3 let, s končno oceno ne manj kot 6,5 (70 indeksnih točk), nobene delna ocena pa ne sme biti nižja od 5,0,
- ki imajo opravljen pregled oploditvene sposobnosti v skladu s predpisom, ki ureja pogoje za razmnoževanje domačih živali.

Elitna knjiga žrebcev:

so lahko uvrščeni žrebci, že predhodno vpisani v knjigo žrebcev I glavnega dela rodovniške knjige,

- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti v starosti najmanj 3 let ni nižja od 79% najvišje možne ocene (7,9), ni nobena delna ocena nižja od 6,0,
- imajo vsaj deset potomcev, katerih ocena lastnosti zunanosti je višja od 75% najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja od 6,
- imajo vsaj enega moškega potomca in pet ženskih potomcev vpisanih v razrede glavnega dela rodovniške knjige žrebcev oz. kobil,
- imajo dobro plodnost (vsaj 70% plodnost).

Razredi kobile:

Kobile so lahko vpisane v razrede glavnega dela RK, glede na pogoje predpisane z rejskim programom. Ob vpisu dobijo rodovniško številko, ki je tekoča številka vpisa čistopasemske plemenske kobile v RK. Pri vpisu v Elitno knjigo kobil se pred že dodeljeno rodovniško številko vpiše črko E.

Evidenčna knjiga kobil:

so lahko vpisane kobile:

- ki imajo znano polno poreklo
- katerih starši so vpisani v katerikoli razred glavnega dela rodovniške knjige
- ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ostalih pogojev predpisanih z rejskim programom za vpis v Elitno knjigo kobil, knjigo kobil I ali knjigo kobil II pa ne izpolnjujejo v celoti.
- imajo ugotovljene dedne ali druge prenosljive napake opisane v poglavju 3.8.

Knjiga kobil II:

so lahko vpisane kobile:

- ki imajo znano polno poreklo,
- najprej v starosti treh let,
- katerih starši so vpisani v Elitno knjigo, Knjigo I ali Knjigo II,
- ki so brez dednih in drugih prenosljivih napak,
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico najmanj 138 do največ 155 cm,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti v starosti najmanj 3 let ni nižja od 65% najvišje možne ocene (6,5) in ni nobena delnih ocen nižja od 5.

Knjiga kobil I:

so lahko vpisane kobile:

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

- ki imajo znano polno poreklo,
- najprej v starosti treh let,
- katerih starši so vpisani v Elitno knjigo, Knjigo I ali Knjigo II,
- ki so brez dednih in drugih prenosljivih napak,
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico od 140 do 155 cm,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti v starosti najmanj 3 let ni nižja od 70% najvišje možne ocene (7,0) in ni nobena delnih ocen nižja od 5.
- priporočeno je, da ima opravljen preizkus delovne sposobnosti v starosti najmanj 3 let

Elitna knjiga kobil:

so lahko uvrščene kobile, že predhodno vpisane v Knjigo kobil I glavnega dela rodovniške knjige, ki izpolnjujejo najmanj naslednje pogoje:

- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti v starosti najmanj 3 let ni nižja od 79% najvišje možne ocene (7,9) in ni nobena delnih ocen nižja od 6,
- ki imajo pozitivno opravljen preizkus delovne sposobnosti v starosti najmanj 3 let,
- imajo vsaj tri potomce, katerih ocena lastnosti zunanosti je višja od 75% najvišje možne ocene in ni nobena delna ocena nižja od 6,
- imajo vsaj tri potomce, vpisanih v glavno rodovniško knjigo žrebcev oz. kobil,
- imajo dobro plodnost.

Razredi kastrati

Kastrati so lahko vpisani v razreda glavnega dela rodovniške knjige, glede na pogoje predpisane z rejским programom. Ob vpisu dobijo kastrati rodovniško številko, ki je tekoča številka vpisa v rodovniško knjigo.

Evidenčna knjiga kastratov:

so lahko vpisani kastrati:

- katerih starši so vpisani v katerikoli razred glavnega dela rodovniške knjige
- ki izpolnjujejo genealoške pogoje, ostalih pogojev predpisanih z rejским programom za vpis v knjigo kastratov I pa ne izpolnjujejo v celoti.

Knjiga kastratov I:

so lahko vpisani kastrati:

- ki imajo znano polno poreklo,
- najprej v starosti treh let,
- katerih starši so vpisani v Elitno knjigo, Knjigo I ali Knjigo II,
- ki so brez dednih in drugih prenosljivih napak,
- ki imajo višino v vihru merjeno s palico od 140 do 155 cm,
- katerih skupna ocena lastnosti zunanosti v starosti najmanj 3 let ni nižja od 70% najvišje možne ocene (7,0) in ni nobena delnih ocen nižja od 5.
- imajo opravljen TDS

11. VELIKOST POPULACIJE

11.1 Skupna velikost populacije

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

Ob koncu leta 2022 veljajo za rejsko področje, ki ga pokriva RD naslednji podatki:

Število rejcev: 105

Število članov RD: 91

Število plemenskih kobil: 290

Število plemenskih žrebcev: 16

Efektivna velikost populacije znaša: $(4 \times 290 \times 16) / (290 + 16) = 60,65$

11.2 Povezava z drugimi (izvorno ali hčerinskimi) populacijami

Sodelovanje z drugimi rejskimi društvi je možno, **vzpodbuja pa se odbira plemenskih živali iz domače reje**. To velja predvsem za primer, če iz lastne populacije žrebčkov ne bi bilo možno odbrati dovolj kakovostnih kandidatov, ki bi pripadali manjkajočim linijam žrebcev.

12. OCENJEVANJE REJSKEGA NAPREDKA

Uspešnost rejskega programa in njegovo dolgoročno učinkovitost ter napredek spremljamo z vrednotenjem in statistično obdelavo podatkov kot na primer:

- a) Porazdelitev krvnih linij
- b) Statistično obdelavo pripustov glede na krvne linije žrebcev
- c) Rezultatov brejosti kobil, vlivom žrebcev na brejost s ciljem ohranjanje visoke plodnosti
- d) Razvojem in trendi posameznih dimenzij (mer) piščali, višine vihra in obsega pasu
- e) Primerjavo rezultatov TDS pri kobilah, kastratih in žrebcih znotraj linij in generacij
- f) Primerjavo in razvojem rezultatov ocen zunanega videza
- g) Spremljanjem trendov velikosti slovenske populacije

13. NALOGE RP PRENESENE NA PODIZVAJALCE

13.1. Splošno

RD je v celoti samo odgovorno za izvajanje RP. Glede na število rejcev ter velikost slovenske populacije haflingerja, pa je smiselno nekatere naloge prenesti na podizvajalce, ki so ustrezno usposobljeni in razpolagajo z zahtevanimi človeškimi in materialnimi viri po eni strani, po drugi pa preko ekonomije obsega združujejo izvajanje določenih nalog tudi iz drugih rejskih programov. Tako je nacionalni sistem bolj stroškovno vzdržan.

RD bo odnose z podizvajalci uredilo v zavezujočih pogodbah, v katerih bodo opredeljene naloge, odgovornosti in pristojnosti obeh strani.

13.2 Sodelujoči partnerji

13.2.1 Univerza v Ljubljani, Veterinarska fakulteta (VF), Gerbičeva 60, Ljubljana

(<https://www.vf.uni-lj.si/>)

13.2.2 Kmetijsko gospodarstvo, ki opravlja žrebetišče

13.2.3 Kmetijsko gospodarstvo/klub/center za trening kandidatov za TDS

13.2.4 Imetniki društvenih in zasebnih plemenskih žrebcev, ki izvajajo pripuste

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

14. DODATEK A: Smernice za izvajanje preizkusa delovne sposobnosti (PDS) plemenskih živali

1. Uvod

PDS je del selekcijskega sistema in eden od kriterijev za vpis v ustrezni razdelek plemenskih živali v RK.

PDS omogoča pridobivanje informacij pomembnih za oceno karakterja, konstitucije in delovne sposobnosti z namenom prepoznavanja želenih pozitivnih in neželenih negativnih lastnosti konja.

Te smernice so namenjene rejcem, lastnikom, trenerjem, testnim jahačem in sodnikom. Njihov namen je pokazati, kakšne lastnosti in sposobnosti se zahteva od plemenskih živali in kako jih pripraviti v fazi treninga ter zaključnega izpita.

Eden od pomembnih namenov testa je tudi izobraževanje rejcev, saj daje TDS pomembne informacije rejcem tako za rejo oz. selekcijo, kot tudi za uporabo konja pri delu, saj uporaba postaja pri tej pasmi vedno bolj pomemben rejski cilj.

Vsebina in cilji teh smernic temeljijo na upoštevanju konjeve dobrobiti. Prepovedano je učiti, trenirati ali od živali zahtevati delo, če ta ravnanja živali prizadenejo bolečino, trpljenje, poškodbo ali hudo tesnobo.

2. PDS – priprava in izpit

2.1 Splošno

- Izpit lahko opravljajo živali ko so dopolnile starost 3 let. Živali morajo biti v dobri kondiciji.
- Konjem starejšim od 5 let se skupna ocena zniža za 5%
- Izpit v vpregi se izvaja s prsnim kširo in z lažjo turnirsko kočijo/gigom (200-250 kg)
- Rezultat izpita se vpiše v ~~potni list~~ (ID) in RK
- Izpit se sestoji iz dveh delov:
 1. Test pod sedlom: Jaha se nalogo R1 (FEI naloga). Neposredno po izvedbi testa še izvedba skoka preko ovire 30 cm. Samostojna, ločena ocena.
 2. Test v vpregi: Vozi se nalogo F1 (FEI naloga). Samostojna, ločena ocena.
- Neposredno pred izvedbo posameznega testa je treba konja pred komisijo zauzdati, mu dvigniti vse štiri noge in osedlati, oz. mu nadeti vozno opremo in ga vpreči. Pri tem lahko sodeluje pomočnik.
- Ocenjuje dvočlanska komisija:
 - Sodnik z licenco, njegova ocena znaša 80% končne ocene
 - Sodnik imenovan s strani RD, njegova ocena znaša 20% končne ocene.

2.2 Posebnosti za kobile in kastrate

- Konje pripravijo za izpit in izvedejo nalogo lastniki/rejci/trenerji sami doma.
- Izpit se lahko opravlja ločeno samostojno za jahanje in vožnjo.

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

- V primeru negativnega rezultata enega ali obeh izpitov se izpit lahko po enem letu ponovi.

2.3 Posebnosti za žrebce

- Pri pripravi na izpit, ki praviloma traja 30 dni, mora trener voditi dnevnik opazanj in poročati RD ter pred izpitom tudi komisiji. Trener mora biti konjeniški strokovnjak, zaželeno z licenco, z bogatimi izkušnjami prepoznavanja lastnosti konj.
- Izpitni nalogi izvede trener ali drugi jahač/voznik z licenco.
- Izpit se opravlja znotraj dveh delovnih dni za oba testa.
- Za uspešno opravljen izpit morata biti oceni obeh testov pozitivni.

3. Naloga R1, FEI-Dresurna naloga - jahanje

Čas trajanja naloge: približno 5 min, jahališče/maneža približno 20 × 40 m, označena

Oznaka v maneži	Opis aktivnosti
C	Dvig vseh štirih nog, zauzdanje in sedlanje pred komisijo, pomaga pomočnik
A	Vhod v delovnem koraku
X	Stoj, pozdrav; nadaljuj v srednjem koraku
C	Na desno
M	Delovni kas, lahko jahanje
A	Veliki krog 20m, sedeči kas
A	Naravnost, lahko jahanje
K-M	Menjava
C	Veliki krog 20m, sedeči kas
med M in C	Delovni galop
C	Nadaljuj v galopu, 1 x okoli jahališča
med M in C	Delovni kas, lahko jahanje
H-F	Menjava
pred F	Delovni galop, 1 x okoli jahališča
med F in A	Delovni kas, lahko jahanje
E	Sedeči kas
C	Stoj, nadaljuj v srednjem koraku
M	Delovni kas
B	Na desno
E	Na levo
A	Na srednjo linijo
X	Stoj, pozdrav, korak s popuščenimi vajetmi, priprava na skok
	Skok za prikaz poslušnosti in voljnosti, ovira cca. 30cm

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

4. Naloga F1, FEI - dresurna naloga za vprege

Čas trajanja cca. 10 minut, jahališče približno 40 x 100 (60) m, označeno

Položaj v maneži		Opis aktivnosti
	G	Dvig vseh štirih nog, zauzdanje, namestitve opreme (kšire, komat), zapreganje
1.	A X	Vhod v delovnem kasu Stoj, pozdrav
2.	XGCM	Delovni kas
3.	MXK KAF	Pojačani kas Delovni kas
4.	FXH HCM	Pojačani kas Delovni kas
5.	MXK	Korak
6.	KAF	Delovni kas
7.	FXH	Korak
8.	HCMB FAD	Delovni kas
9.	D DX	Krog na desno (20m), sledi krog na levo (20m) Delovni kas
10.	X	Stoj – 10 sekund nepremično
11.	X	3 metre hoje nazaj (odstopanje)
12.	XG G	Delovni kas Stoj, pozdrav Zapusti jahališče v delovnem kasu

5. Splošna navodila za ocenjevanje

Izvedene like se ocenjuje po splošno priznanih pravilih jahalnega in voznega športa po naslednjem sistemu:

Ocena posamezne lastnosti

Razredi ocen za končno oceno

10 = odlično	5 = zadostno	5,0-5,9	zadostno
9 = zelo dobro	4 = pomanjkljivo	6,0-6,5	zadovoljivo
8 = prav dobro	3 = razmeroma slabo	6,6-7,0	dobro
7 = dobro	2 = slabo	7,1-7,5	prav dobro
6 = zadovoljivo	1 = zelo slabo, 0 = neocenjeno	7,6-	odlično

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

6. Izpit pod sedlom, ocenjevalna shema in zapisnik

Ime konja:.....

Življenjska številka:.....

Ocene 1 – 10

1. Korak		6. Sposobnost pri skoku	
2. Kas		7. Prepustnost	
3. Galop		8. Zamah	
4. Stoj		9. Gibanje	
5. Obnašanje pri skoku		10. Splošni vtis	

A. Ocena sodnika z licenco = ((vsota ocen 1-10)/10) x 0,8)X 0,8 =.....

B. Ocena sodnika RD = ((vsota ocen 1-10)/10) x 0,2).....X 0,2 =.....

Končna skupna ocena (A + B)

Sodnik z licenco: (Ime in podpis).....

Sodnik RD: (Ime in podpis).....

Opombe:

Strokovni vodja RD: (Ime podpis in žig).....

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger - ZRH

7. Izpit v vpregi, ocenjevalna shema in zapisnik

Ime konja:.....

Življenjska številka:.....

Ocene 1 – 10

1. Korak		6. Poslušnost/sprošč.	
2. Kas		7. Prepustnost	
3. Stoj		8. Zamah	
4. Odstopanje nazaj		9. Gibanje	
5. Obnašanje pri vožnji		10. Splošni vtis	

C. Ocena sodnika z licenco = ((vsota ocen 1-10)/10) x 0,8)X 0,8 =.....

D. Ocena sodnika RD = ((vsota ocen 1-10)/10) x 0,2).....X 0,2 =.....

Končna skupna ocena (A + B)

Sodnik z licenco: (Ime in podpis).....

Sodnik RD: (Ime in podpis).....

Opombe:

Strokovni vodja RD: (Ime podpis in žig).....

8. Shemi priporočljivih manež

8.1 Splošno

Maneža naj bo ograjena z dobro vidno ograjo. Tla maneže naj bodo nasuta z drobnim peskom ali mivko, da ima konj zanesljiv korak in da ga ne bode, tudi če izpit opravlja nepodkovan. Okolica naj omogoča ogled testa gledalcem, vendar tako, da njihova prisotnost ne moti konja med izpitom.

Ob maneži naj bo primeren in pregleden prostor za izpitno komisijo, miza s stoli za potrebno administrativno podporo in ozvočenjem za komentar ocen s strani izpitne komisije po izpitu. Komentar komisije je pomemben element izobraževanja rejcev.

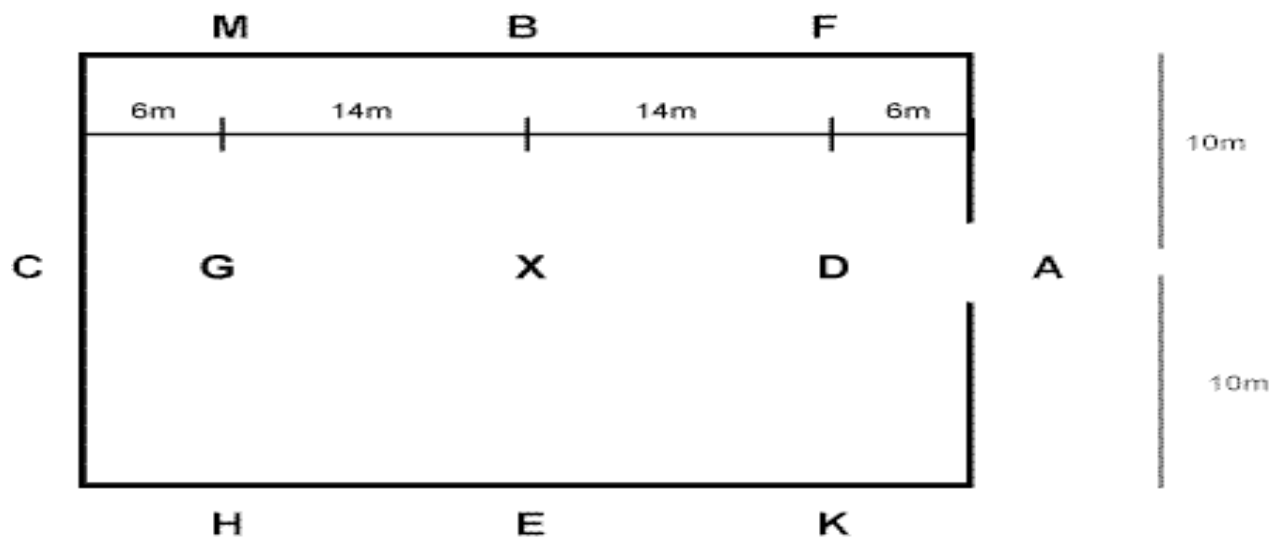

Slovensko združenje rejcev konj pasme

Haflinger · ZRH

8.2 Maneža 20x40m

8.3 Maneža 20x60m

